

BIBLIOTEKA – RAZEM KU KULTURZE

DIAGNOZA POTRZEB LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI ORAZ POTENCJAŁU KULTUROWEGO MIESZKAŃCÓW GMINY MOŃKI

Spis treści

1. Wstęp	3
2. O bibliotece	3
3. O badaniu	5
4. Charakterystyka badanej grupy	6
5. Analiza badań ilościowych.....	8
6. Analiza badań jakościowych.....	13
7. Wnioski i rekomendacje	15

1. Wstęp

Diagnoza potrzeb lokalnej społeczności oraz potencjału kulturowego mieszkańców Gminy Mońki została przeprowadzona na potrzeby zadania „Biblioteka – razem ku kulturze” realizowanego przez Bibliotekę Publiczną w Mońkach. Zadanie zostało dofinansowane przez Narodowe Centrum Kultury w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 - *BLISKO – Biblioteka | Lokalność | Inicjatywy | Społeczność | Kooperacja | Oddolność*. Głównymi założeniami programu BLISKO jest wzmocnienie potencjału bibliotek publicznych oraz wzmocnienie ich roli jako „trzeciego miejsca” jednoczącego społeczność lokalną działaniami kulturalnymi, przyczyniającego się do rozwoju aktywnego czytelnictwa i uczestnictwa w kulturze. Biblioteka Publiczna w Mońkach w ramach realizowanego projektu rozwija kompetencje pracowników biblioteki pozwalających na rozpoznanie potrzeb i potencjału kulturowego członków lokalnych społeczności, a w konsekwencji na efektywną współpracę z nimi i inicjowanie działań kulturalnych wokół biblioteki; rozwija lokalne partnerstwa, w których wiodącym podmiotem jest biblioteka jako przestrzeń do spotkań, wspólnej pracy, działalności twórczej, promowania aktywności czytelniczej oraz odpoczynku i integracji społeczności.

2. O bibliotece

Biblioteka Publiczna w Mońkach jest samorządową instytucją kultury powołaną w celu rozwijania i zaspokajania potrzeb czytelniczych, informacyjnych oraz kulturalnych mieszkańców miasta i gminy Mońki, pełniącą jednocześnie rolę biblioteki powiatowej. Głównymi zadaniami biblioteki są: gromadzenie,

Rysunek 1: Biblioteka Publiczna w Mońkach

opracowywanie i przechowywanie materiałów bibliotecznych służących rozwijaniu

czytelnictwa oraz zaspokajaniu potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych, ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego regionu; udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu oraz wypożyczanie ich na zewnątrz; prowadzenie działalności informacyjno-bibliograficznej; popularyzacja książki i czytelnictwa w środowisku lokalnym; udostępnianie Internetu w celach informacyjno-edukacyjnych; doskonalenie form i metod pracy bibliotecznej; współpraca z bibliotekami innych sieci, instytucjami i organizacjami w zakresie rozwijania czytelnictwa. Biblioteka Publiczna w Mońkach wspiera rozwój społeczności lokalnej poprzez otwarty i bezpłatny dostęp do książki, informacji i wiedzy, ponadto prowadzi wieloraką działalność kulturalno-edukacyjną poprzez organizację lekcji bibliotecznych, spotkań autorskich, koncertów, spektakli teatralnych, seansów filmowych, konferencji i prelekcji naukowych, warsztatów tematycznych, kursów językowych, kursów nauki obsługi komputera. Przy bibliotece funkcjonuje Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz Dyskusyjny Klub Książki.

W strukturę biblioteki wchodzi dwie filie biblioteczne: filia miejska – Mediateka w Mońkach oraz filia biblioteczna w Boguszewie. Jednym z atutów Mediateki jest największa w powiecie monieckim sala widowiskowa wyposażona w profesjonalny sprzęt audiowizualny.

Rysunek 2: Mediateka

Daje to dużo większe możliwości społeczności lokalnej na prezentowanie swoich talentów i pasji. Ponadto sala jest miejscem spotkań kulturalno-naukowych, spektakli teatralnych, koncertów oraz projekcji filmowych. Odbywają się tu różnego rodzaju wydarzenia rocznicowe, rozdania nagród, podsumowania. W Mediatece

znajdują się również: sala konferencyjna wyposażona w projektor oraz system nagłośnieniowy; sala multimedialna z monitorem interaktywnym, drukarką 3D, tabletami graficznymi, okularami VR, robotami do nauki programowania oraz stanowiskami komputerowymi – co pozwala na organizację szkoleń i warsztatów także w obszarze nowych technologii. Część tego wyposażenia, to efekt projektów realizowanych przez bibliotekę.

Lokalni twórcy mają możliwość zaprezentowania swoich dzieł na holu wystawienniczym. Budynek jest wolny od barier architektonicznych co jest udogodnieniem dla osób niepełnosprawnych.

Filia Biblioteczna w Boguszewie znajduje się na terenie wiejskim w Szkole Podstawowej w Boguszewie. Większość czytelników stanowią dzieci i młodzież, dlatego też księgozbiór dostosowany jest przede wszystkim do tej grupy wiekowej. Ponadto,

Rysunek 3 Filia Biblioteczna w Boguszewie

realizowane są tam zajęcia biblioteczne i projekty edukacyjne. Biblioteka umożliwia wypożyczanie na zewnątrz, udostępnianie książek oraz gier planszowych na miejscu.

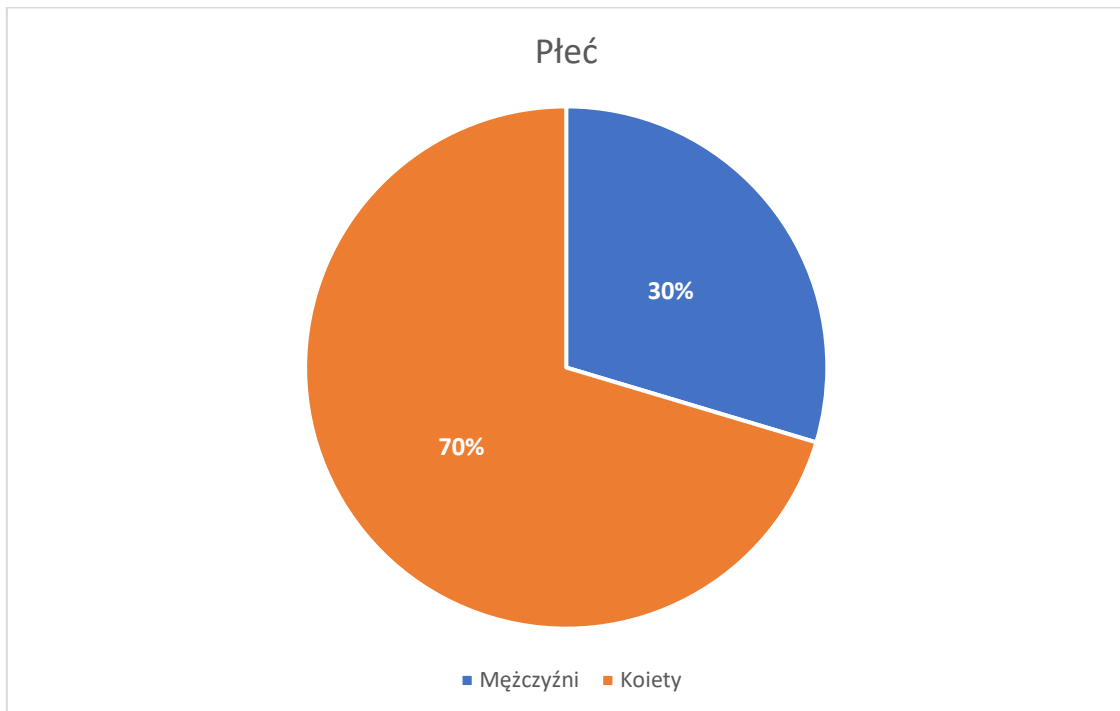
3. O badaniu

Diagnoza potrzeb lokalnej społeczności oraz potencjału kulturowego mieszkańców gminy Mońki została przeprowadzona w lipcu i sierpniu 2022 roku. Badania zostały zrealizowane w dwóch formach: ilościowej i jakościowej. Badania ilościowe składały się z ankiet w wersji tradycyjnej (papierowej) oraz w wersji online, a także z tzw. „tablicy pomysłów”, która została umieszczona w Mediatece. Badania jakościowe to rozmowy przeprowadzone z mieszkańcami podczas imprezy plenerowej – „Dni Moniek” oraz z osobami odwiedzającymi nasze biblioteki. Badania zostały przeprowadzone by w przyszłości móc dostosować działania biblioteki do rzeczywistych potrzeb lokalnej społeczności.

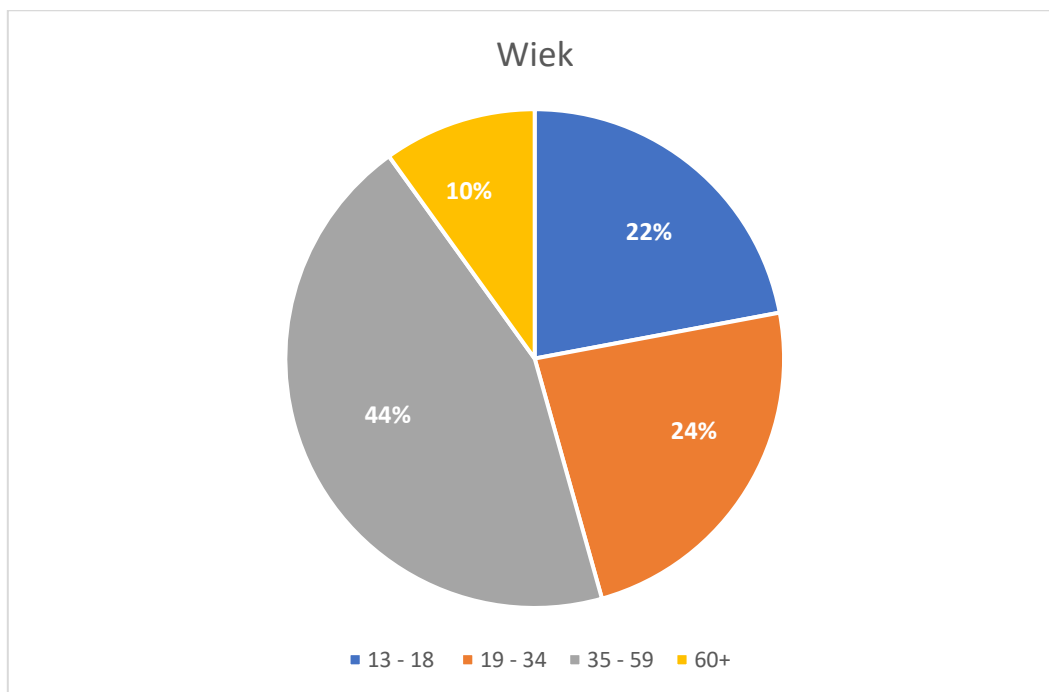
4. Charakterystyka badanej grupy

W przeprowadzonej diagnozie łącznie wzięło udział 350 osób zamieszkujących teren gminy Mońki: Badana grupa była zróżnicowana pod względem płci, wieku, wykształcenia. W badaniu ilościowym wzięło udział 300 osób, w jakościowym 50.

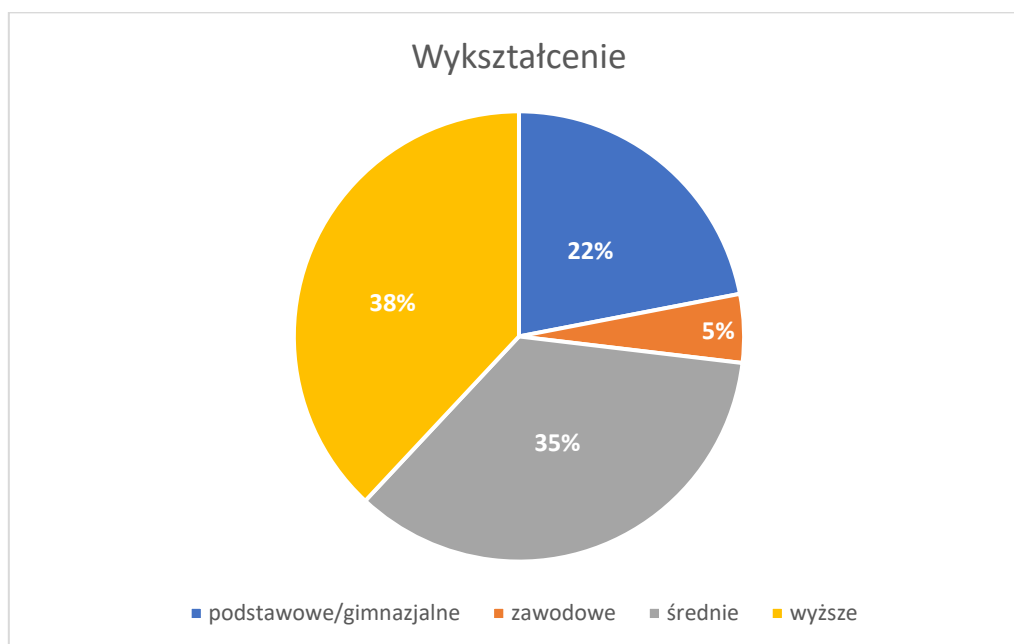
Najliczniejszą grupą, która wypełniła ankiety były kobiety – 70%, mężczyźni – 30%.

Pod względem wieku, najliczniejszą grupą respondentów stanowią osoby w wieku 35 – 59 lat (44% badanych), zaś najmniej liczną grupą były osoby w wieku 60+ (10%).

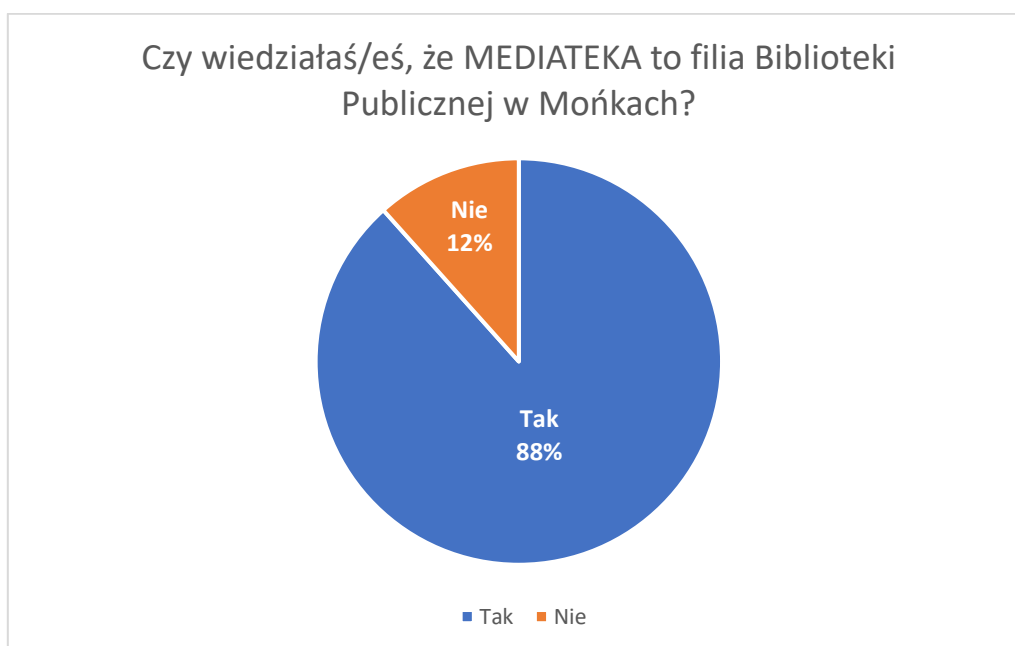
Osoby o wykształceniu wyższym najchętniej brały udział w badaniu (38%), następnie o wykształceniu średnim (35%).

5. Analiza badań ilościowych

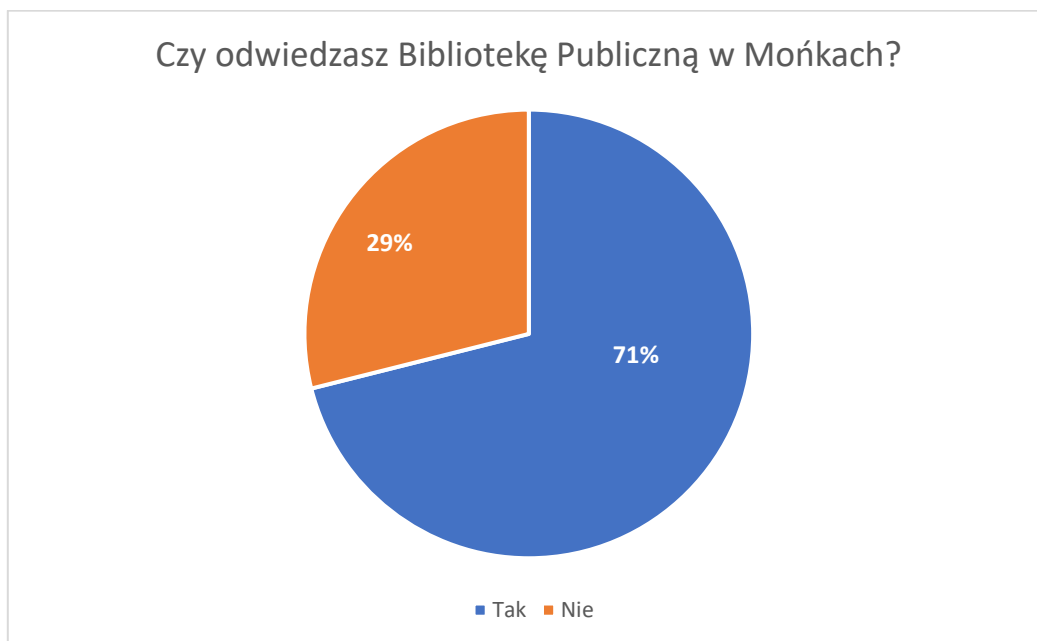
Na badania ilościowe składają się ankiety elektroniczne (90 wypełnionych kwestionariuszy), które umieszczone zostały na stronie internetowej Biblioteki Publicznej w Mońkach, Urzędu Miejskiego w Mońkach, a także na profilu społecznościowym biblioteki – facebook.pl; ankiety tradycyjne (210) dystrybuowane w Bibliotece Publicznej w Mońkach i jej filiach oraz podczas imprezy plenerowej pn. „Dni Moniek”.

Ankietę zdecydowaliśmy się rozpocząć od pytania „Czy wiesz, że Mediateka to filia Biblioteki Publicznej w Mońkach?”. Mediateka to nowo otwarty wielofunkcyjny budynek, w którym odbywają się różnorodne działania edukacyjno – kulturalne. W związku z tym chcieliśmy dowiedzieć się czy lokalna społeczność jest świadoma, iż jest to filia Biblioteki Publicznej w Mońkach – a jednocześnie poinformować o tym, tych którzy jeszcze nie kojarzą nas z biblioteką.

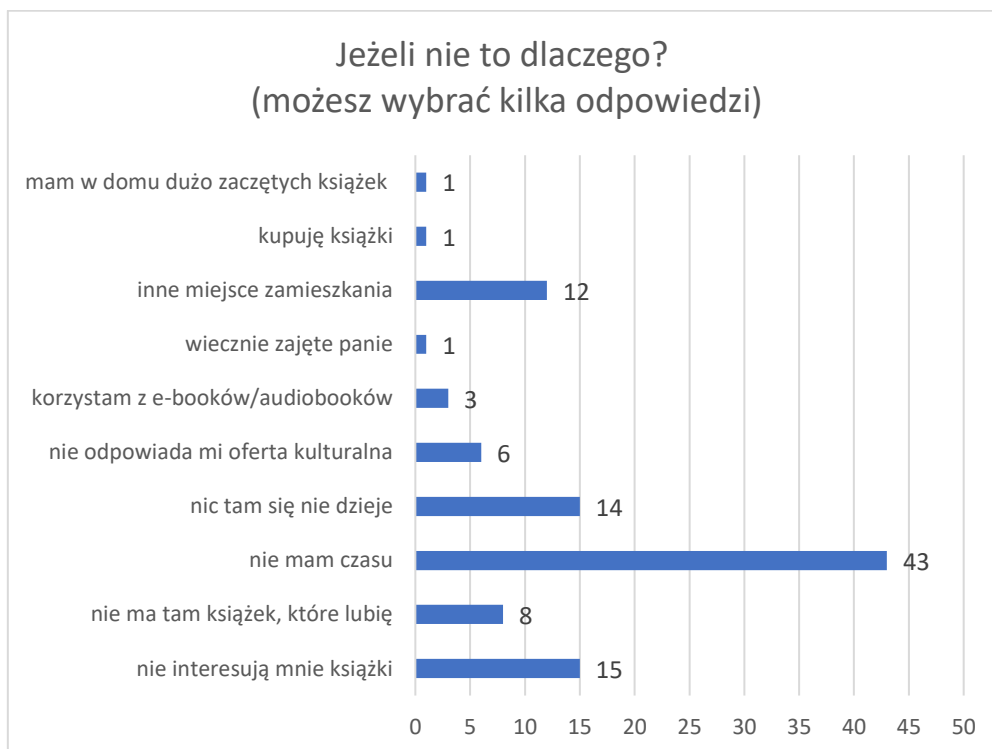

Okazało się, iż aż 88% ankietowanych twierdząco odpowiedziało na zadane pytanie.

Następnie zapytaliśmy czy respondenci odwiedzają Bibliotekę Publiczną.

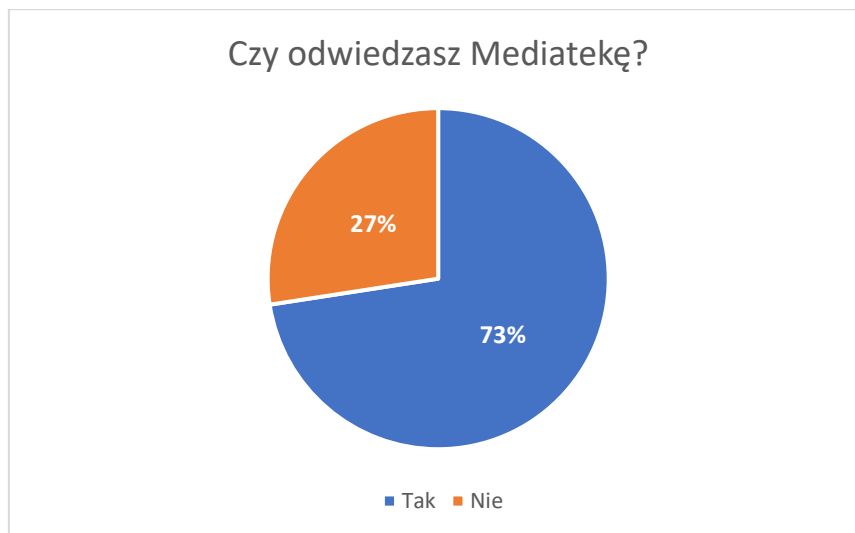

Większość ankietowych (71%) odwiedza bibliotekę. Pozostałe 29% zapytaliśmy o powód nieodwiedzenia biblioteki.

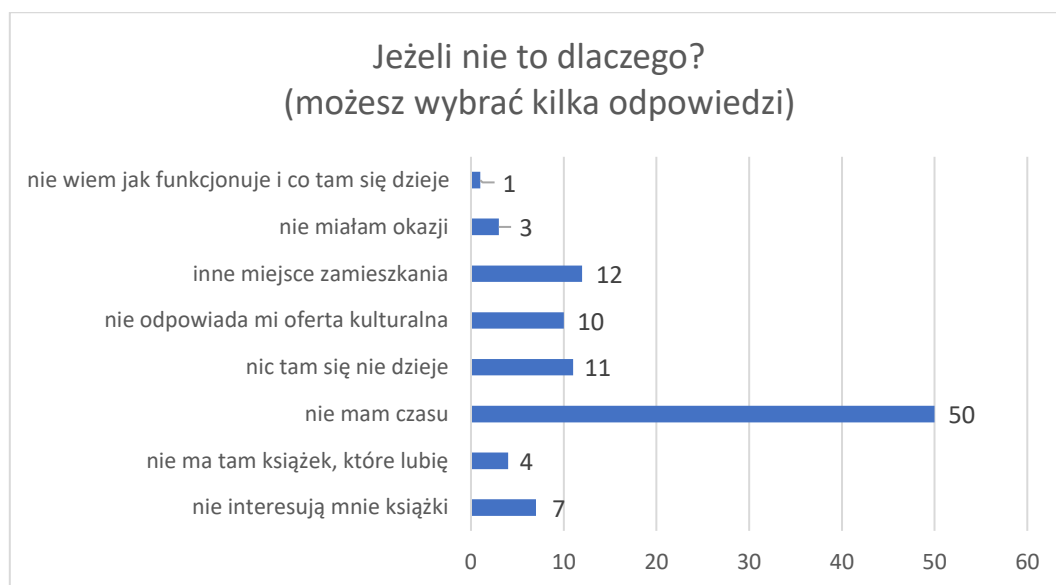

Najczęstszym powodem nieodwiedzania biblioteki jest brak czasu – 43 odpowiedzi (z czego 34% to kobiety w wieku 35-59 lat), kolejna grupa odpowiedziała iż, nie interesują ich książki (27% to kobiety w wieku 19-34 lat).

Podobne pytanie zadaliśmy w kontekście Mediateki.

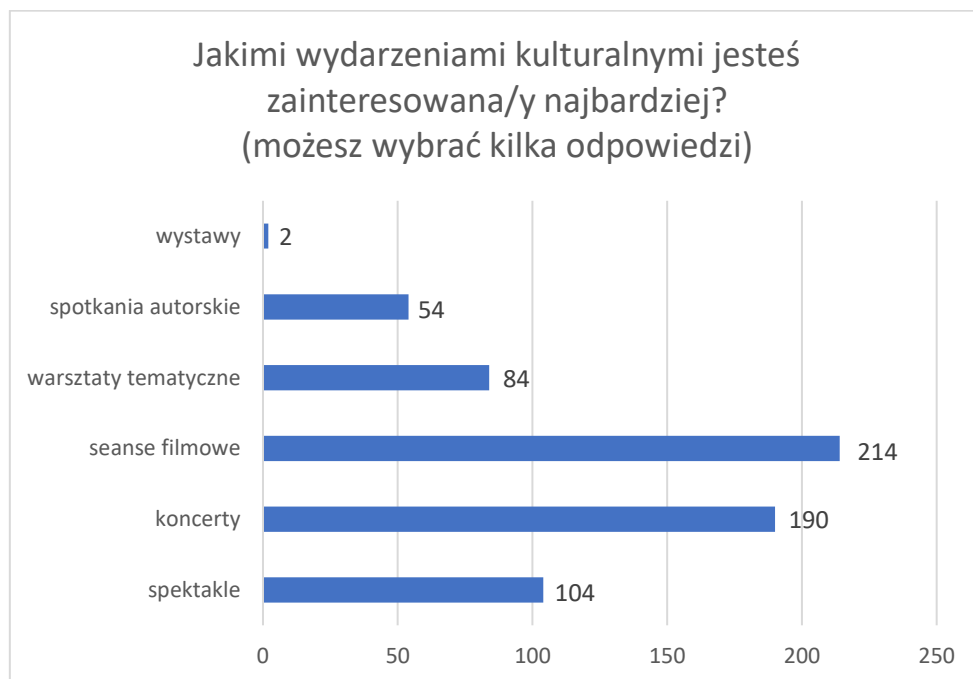

Tak jak w przypadku Biblioteki, większość ankietowanych odwiedza Mediatekę – 73% ankietowanych.

Główną przyczyną nieodwiedzania Mediateki to brak czasu – 50 odpowiedzi (28% to kobiety w wieku 35-59 lat). Kilka osób wskazało na odpowiedzi: inne miejsce zamieszkanie oraz nic tam się nie dzieje.

Aby trafniej odpowiadać na potrzeby lokalnej społeczności postanowiliśmy zawrzeć poniższe pytanie.

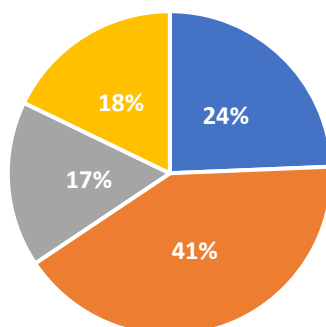

Odpowiedzi wykazały, iż społeczność potrzebuje różnorodnej oferty kulturalnej. Największym zainteresowaniem cieszą się seanse filmowe (214 odpowiedzi – najwięcej 32% ankietowanych to kobiety w wieku 35-59 lat); koncerty (190 odpowiedzi – z czego 34% to kobiety w wieku 35-59 lat); spektakle (104 odpowiedzi – 38% to ponownie odpowiedzi kobiet w wieku 35-59 lat).

Chcąc lepiej docierać do jak największej liczby odbiorców zadaliśmy pytanie o źródła z jakich mieszkańcy dowiadują się o działaniach Biblioteki lub Mediateki.

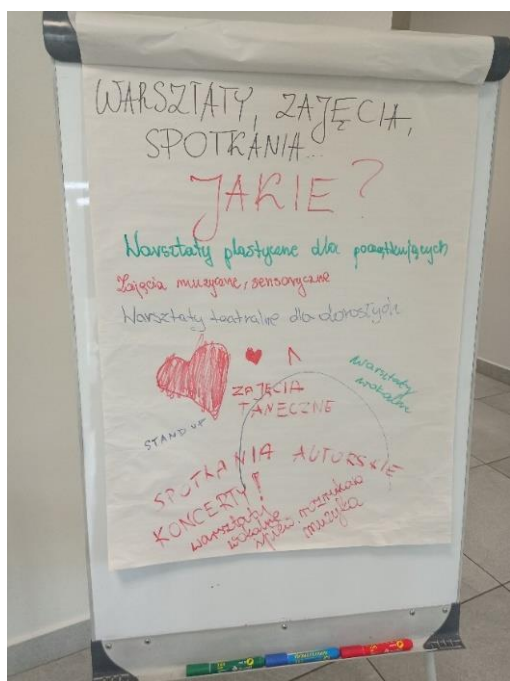
Z jakich źródeł dowiadujesz się o działaniach Biblioteki/Mediateki?

(możesz wybrać kilka odpowiedzi)

■ strona internetowa ■ facebook ■ plakaty ■ od znajomych, rodziny

Głównym źródłem informacji na temat działalności Biblioteki i Mediateki jest portal społecznościowy Facebook (41%), następnie strona internetowa (24%).

Rysunek 4 Tablica pomysłów w Mediatece

W holu Mediateki ulokowaliśmy tzw. „tablicę pomysłów”, na której umieściliśmy pytanie „Warsztaty, zajęcia, spotkania ... JAKIE?” – chcieliśmy w ten sposób poznać propozycje i pomysły użytkowników. Odwiedzający Mediatekę zapisali poniższe odpowiedzi:

- warsztaty plastyczne dla początkujących;
- zajęcia muzyczne, sensoryczne;
- warsztaty teatralne dla dorosłych;
- zajęcia taneczne;
- stand-up;
- warsztaty wokalne;
- spotkania autorskie;
- koncerty;
- warsztaty wokalne, rozrywka, śpiew, muzyka.

6. Analiza badań jakościowych

Podczas realizacji badania przeprowadziliśmy wiele rozmów z mieszkańcami gminy Mońki. Rozmowy prowadzone były podczas imprezy plenerowej „Dni Moniek”, a także podczas codziennych wizyt użytkowników w bibliotece. W trakcie rozmów chcieliśmy poznać propozycje badanych na wzbogacenie oferty Biblioteki. Dzięki wywiadam na bieżąco mogliśmy zmodyfikować jedno z nadchodzących wydarzeń organizowanych w ramach projektu „Biblioteka – razem ku kulturze”. Planowaliśmy zorganizować warsztaty wokalne dla dzieci zakończone koncertem,

Rysunek 5 Dni Moniek

lecz w trakcie rozmów z ankietowanymi wynikało, że takie działanie cieszy się większym zainteresowaniem wśród dorosłych. Natomiast respondenci pytani o ogólną działalność Biblioteki najczęściej odpowiadali, iż oferta Biblioteki jest wystarczająca i nie ma potrzeby jej zmiany lub rozszerzenia. Jednocześnie udało nam się wyodrębnić szereg pomysłów na wzbogacenie oferty:

- rozszerzenie oferty filmowej, częstsze i systematyczne wyświetlanie darmowych seansów dla każdej grupy wiekowej;
- wzbogacenie oferty filmowej o premiery;
- organizacja większej liczby koncertów z różnorodnymi gatunkami muzycznymi;
- organizacja większej liczby spektakli teatralnych;
- organizacja większej liczby spotkań autorskich;
- organizacja większej liczby wydarzeń tematycznych;
- organizacja większej liczby wydarzeń skierowanych do dzieci;
- organizacja stand-up'ów, kabaretów;
- organizacja recitali;
- cykliczne warsztaty - zajęcia wokalne;
- cykliczne warsztaty - zajęcia taneczne;
- warsztaty, zajęcia tematyczne dla dzieci i młodzieży;

- większa liczba nowości wydawniczych;
- większa liczba gier planszowych;
- większa liczba audiobooków;
- założenie niezależnej grupy teatralnej;
- rozszerzenie działalności promocyjnej.

Większość propozycji wskazana przez ankietowych, to oferta która już jest realizowana w Bibliotece lub Mediatece. Propozycja nowych pomysłów, które nie są jeszcze prowadzone to organizacja stand-up'ów, kabaretów, działalność grupy teatralnej, wyświetlanie premier filmowych.

7. Wnioski i rekomendacje

Diagnoza przeprowadzona w gminie Mońki miała na celu poznanie potrzeb czytelniczych i kulturalnych mieszkańców.

Łącznie w badaniu wzięło udział 350 osób, największą grupę badanych stanowiły kobiety w wieku 35-59 lat – 38% ankietowanych. Dzięki zebranych odpowiedziom udało się wyciągnąć poniższe wnioski.

Najczęstszym powodem, dla którego badani nie odwiedzają Biblioteki oraz Mediateki to brak czasu. W związku z powyższym niełatwo jest odpowiedzieć na potrzeby tej grupy. Jakakolwiek zmiana oferty bibliotek raczej nie wpłynęłaby na zachęcenie ich do odwiedzania nas.

Respondenci wskazali, iż są najbardziej zainteresowani uczestnictwem w seansach filmowych oraz koncertach. Jako że już teraz oferujemy takie działania, wskazane odpowiedzi oznaczają, że powinniśmy kontynuować owe zadania.

Badani najczęściej dowiadują się o naszych działaniach z portalu społecznościowego Facebook oraz ze strony internetowej. To właśnie te formy komunikacji z użytkownikami stosowane są przez nas najczęściej. W związku z dużą otwartością naszej społeczności na internetowe źródła informacji warto rozważyć poszerzenie działań informacyjno-promocyjnych o kolejne kanały typu Instagram. Nie powinniśmy jednak zapominać o tradycyjnych formach promocji tj. plakaty i ulotki.

Ankietowani zgodnie proponowali zwiększenie częstotliwości prowadzonych już działań, a zwłaszcza wyświetlanie premierowych seansów filmowych. Jednakże sprzęt i licencje, którymi dysponujemy nie pozwalają nam na zakup i wyświetlanie nowości filmowych. Inną często występującą propozycją społeczności lokalnej jest wprowadzenie cyklicznych seansów filmowych. Wielu respondentów oczekuje również zwiększenia ilości organizowanych darmowych wydarzeń kulturalnych, przede wszystkim koncertów i spektakli teatralnych. Chcemy odpowiadać na różne potrzeby naszych użytkowników, dlatego też niełatwym zadaniem jest zwiększenie realizacji tych wydarzeń, ponieważ owe działania jak i przygotowanie do nich odbywają się w tej samej sali widowiskowej.

Według ankietowanych warto wzbogacić naszą ofertę o nowe działania tj. stand-up, kabaret czy działalność grupy teatralnej, a także zwiększyć częstotliwość realizowanych już działań.

Zespół projektowy:

Wiesława Filipkowska – dyrektor Biblioteki Publicznej w Mońkach

Ewelina Amonowicz

Małgorzata Kulikowska

Ewa Mejsak

Agnieszka Michaluk

Mateusz Olechno

Marta Sobolewska

Jarosław Szaciłowski

Helena Wasilewska

Opracowanie publikacji:

Małgorzata Kulikowska

Mateusz Olechno

Biblioteka Publiczna w Mońkach

ul. Białostocka 25,

19-100 Mońki

e-mail: biblioteka@bpmonki.pl

facebook.pl/bpmonki

bpmonki.pl